



Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Adriana Irchová

Název práce: Moderní styl života bez cukru

Vedoucí práce: PhDr. Tereza Šlehoferová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE *(uvedte, do jaké míry byl naplněn):*

Cílem práce je: „představit životní směr cukrfree, jako jeden z aspektu identity, která formuluje životy lidí, ideologie, normy, sociální nerovnost a chování kolem produkce, distribuce a spotřeby“, jak uvádí autorka na s. 2. V rámci výzkumu se zaměřuje na sociální a symbolické použití jídla ve vztahu k různým otázkám (moci, kontroly, nerovnosti, genderu) i na konstrukci identity jedince preferující jídlo bez cukru (cukrfree) a jeho chování/představ (foodways) spojených s produkcí, distribucí a spotřebou potravin. Lze konstatovat, že cíl práce byl naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Po srozumitelném a věcném úvodu následuje část práce věnovaná teoretickému pozadí výzkumu a relevantním konceptům, které se vztahují k antropologii jídla. Zde se autorka opírá o vcelku relevantní zdroje, které blíže představuje a následně využívá pro analýzu a interpretaci dat. Zvolenými koncepty/teoretickými tématy jsou např. koncept čistoty a nebezpečí Douglas (2011), cukr a spotřeba v pojetí Mintze (1979) či kult zdraví dle Foucaulta (1980). Rovněž jsou zde představena témata spojená s konceptem identity a genderu.

V další části práce je charakterizováno výzkumné pole zahrnující zastánce a zastánkyně nízkosacharidové stravy, krátce je pojednáno o etice výzkumu a následuje kapitola věnovaná metodologii. Zde jsou představeny využití techniky a postupy výzkumu, přehledně je pojednáno o informátorech výzkumu, je zde vcelku dobře popsána zvolená metoda výběru vzorku a charakterizovány využití výzkumné nástroje (rozhovor, zúčastněné pozorování) i postupy ve sběru a analýze dat. Doplnkovou metodou při úvodu rozhovorů byla fotoelicitace (využití fotodokumentace jídel pro úvodní – zahřívací část rozhovoru), která je zde rovněž přiblížena.

Stěžejní kapitolou je kap. 4 představující analýzu a interpretaci výsledků výzkumu. Zde jsou prezentovány výsledky práce podložené citacemi informátorů, je zde pojednáno o důvodech cukrfree stravování a místy je text vhodně opřen o relevantní teoretické zdroje, např. Foucault a jeho interpretace kultu zdraví (byť právě tento koncept mohl být v rámci analýzy a interpretace využit ještě o něco pečlivěji a detailněji). Vcelku interpretačně zajímavé je využití konceptu Douglas (čistota a nebezpečí) na téma jídla a potravinového tabu u cukrfree zastánců/zastánkyň, přičemž autorka uvádí i vlastní schéma – shrnutí výpovědí informátorů dle zmiňovaného konceptu (s. 50-51). Součástí analýzy jsou i reakce na fotografie z fotoelicitace, kdy je využito fotodokumentace tzv. typických českých a cukrfree jídel pro úvodní část rozhovoru; zde mohlo být přesněji popsáno, jak k výběru fotek pro úvodní aktivitu došlo, co se rozumí oním pojmem „typický“, apod. Kapitola 4.2. (Cukrfree identita) je dobře pojata, kombinuje vhodně zjištění z vlastního výzkumu opřená o teoretický rámec. Kapitola 4.3.

(Genderové aspekty stravování) přináší zajímavý vstup do sledovaného tématu, nicméně nabízí spíše „ochutnávku“ daného tématu, nikoliv detailnější propracování a interpretaci výsledků. Závěr práce je dostatečný, přináší základní shrnutí práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Po formální stránce práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci, text je vcelku čtivý, vhodně je v textu pracováno s literaturou a zdroji (jen místy by mohla být práce ještě pečlivější – překlepy Fischler/Fischer); ještě více mohla být vytěžena primární literatura než využíváno citování a odkazování ze sekundárních zdrojů. Matoucí je číslování kapitol – dvakrát se vyskytuje označení 4.2. (resp. 4.2.1 a 4.2.2). Přílohy jsou dobré a vhodně doplňují text.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Celkový dojem z předložené diplomové práce je velmi dobrý až výborný, čemuž odpovídá i navrhované hodnocení. Autorka si zvolila zajímavé téma, vcelku dobře pojala teoretickou část výzkumu, vhodně zkombinovala vybrané výzkumné techniky a metody, provedla vlastní výzkum (i v nelehkých podmínkách pandemie COVID 19). Lze ocenit i to, že analytickou část práce propojila s teoretickou částí a provedla zdařilou interpretaci dat. Některým konceptům a tématům (např. kult zdraví) by slušelo, kdyby jim byla věnována výraznější pozornost a teoretické zdroje byly v rámci analýzy a interpretace textu ještě více využity.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Krátce představte hlavní zjištění vyplývající z Vašeho výzkumu.

Popište prosím, jak jste vybrala fotografie do fotoelicitace.

Výběr vzorku informátorů jste vybírala, jak uvádíte, tzv. účelovým výběrem a technikou sněhové koule (*Snowball*). Popište, jak mohl tento způsob výběru ovlivnit váš výzkum, jaké jsou limity tohoto přístupu?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Výborně – velmi dobře

Datum: 23.5.2022

Podpis: PhDr. Tereza Šlehoferová, Ph.D.



Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie